

NOGMAALS „RONDOM DE VERVANGINGSWAARDE“

door C. J. Wesselius

In het Januari-nummer van het M.A.B. komt een artikel voor „Rondom de vervangingswaarde“ van G. K. H. Hinnen.

Dit artikel heb ik met enige verbazing gelezen en ik meen er op te moeten wijzen, dat de mededeling, aangaande het standpunt van de Minister van Financien door citeren van de Mem. van Toelichting en de Mem. van Antwoord, betreffende de Wet Belastingherziening 1950, niet volledig is weergegeven.

In de kamerstukken komt in het verslag van de 57e vergadering d.d. 27 April 1950 een vraag voor van de Heer Lucas in verband met de uitdrukking „goed koopmansgebruik“. De Heer Lucas heeft gezegd: „Als ik b.v. denk aan het gebruik van de vervangingswaarde, dan moet ik erkennen, dat het aantal ondernemingen, dat bedoeld stelsel toepast, betrekkelijk klein is. In ons land verdedigen vele bedrijfseconomen het echter hartstochtelijk. Mag men nu hier van goed koopmansgebruik spreken? Mijns inziens moet deze vraag bevestigend beantwoord worden, ondanks het genoemde kleine aantal ondernemingen, waar het thans wordt toegepast.

„Ik denk verder aan het „lifo“-systeem, dat in de Amerikaanse literatuur als een variant op ons ijzeren-voorraad-systeem is naar voren gebracht en dat eigenlijk tot heden door een bestaande onderneming in ons land niet kon worden gehanteerd, omdat in de letterlijke zin van het woord niet van goed koopmansgebruik kon worden gesproken“.

De Heer Lucas heeft aan de geachte bewindsman gevraagd te mogen vernemen, dat de uitdrukking „goed koopmansgebruik“ in de door hem omschreven betekenis moet worden opgevat.

De Minister van Financien heeft in de 59e vergadering d.d. 2 Mei 1950 hierop het volgende geantwoord.

„De geachte afgevaardigde de Heer Lucas heeft nog de vraag gesteld of het stelsel van vervangingswaarde als goed koopmansgebruik kan worden aangemerkt, ook indien dit slechts door enige bedrijven in praktijk wordt gebracht. Een soortgelijke vraag werd opgeworpen met betrekking tot het lifostelsel. Mijn antwoord vloeit voort uit hetgeen ik hiervoren reeds heb gezegd. Ik meen, dat de beantwoording van de concrete vraag of het goed koopmansgebruik zich in zodanige richting ontwikkeld heeft, dat het stelsel van de vervangingswaarde of het lifostelsel daarin reeds is opgenomen, aan de rechtspraak moet worden overgelaten“.

Iets later heeft de Minister nog gezegd: „Op de vraag van de geachte afgevaardigde, of ik verklaren kan, dat iets tot goed koopmansgebruik kan worden bestempeld, als slechts enkele ondernemingen een bepaalde gedragslijn volgen, moge ik het volgende antwoorden. Naar mijn mening hangt dit in sterke mate van de betreffende ondernemingen af. Wanneer het ondernemingen zijn, die op het gebied der bedrijfsadministratie een zeer goede reputatie genieten, dan ben ik zeer geneigd om te zeggen: het feit, dat er slechts enkele zijn, die een bepaalde gedragslijn volgen, is geen reden om niet te spreken van goed koopmansgebruik. Wanneer het echter ondernemingen betreft, die eigenlijk geen betekenis hebben of van weinig allure zijn, dan is er reden om daarover anders te denken“.

Dit gaf de heer Lucas aanleiding tot de vraag hoe zij dan tot dat goed

koopmansgebruik kunnen komen. In het stelsel van de Minister zullen dit alleen betreffen nieuwe ondernemingen. Waarop de Minister antwoordde: „Ik heb uitdrukkelijk gezegd, dat het feit, dat slechts een beperkt aantal ondernemingen een bepaalde gedragslijn volgt, m.i. niet uitsluit, dat te dien aanzien van goed koopmansgebruik kan worden gesproken, d.w.z. dat het niet in de veelheid van ondernemingen zit of men van goed koopmansgebruik kan spreken. Ik heb bovendien bedoeld te zeggen: het hangt ook af van het karakter en de kwaliteit der ondernemingen, die een stelsel volgen, af. Wanneer echter een nieuwe methode nog nergens ingang gevonden heeft, betwijfel ik ernstig of men van goed koopmansgebruik kan spreken, maar ik meen, dat wij op dit punt verstandig doen met een uitspraak van de rechter af te wachten. Elke poging om hier ten deze meer vast te leggen, lijkt mij zeer bezwaarlijk. Indien enkele ondernemingen een nieuwe methode volgen, is het, naar mijn mening, nog moeilijk te zeggen of die methode met goed koopmansgebruik in overeenstemming is, zonder het karakter en de kwaliteit dier ondernemingen in aanmerking te nemen. Voorts zal het van betekenis kunnen zijn, hoe de waardering van die methode is, met name in bedrijfseconomisch geschoolde kringen van praktijk en wetenschap”.

Het is speciaal met het oog op deze laatste uitspraak, dat ik meen in dit maandblad deze uitspraak ter kennis te moeten brengen van de kring van mensen, van wie een oordeel over de waarde van een bepaald gebruik kan worden gevraagd.